Yönleri keşfediyorum

Ana ve ara yönler • Karşıt yönler • Konum belirleme

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Yön yıldızını tamamla.

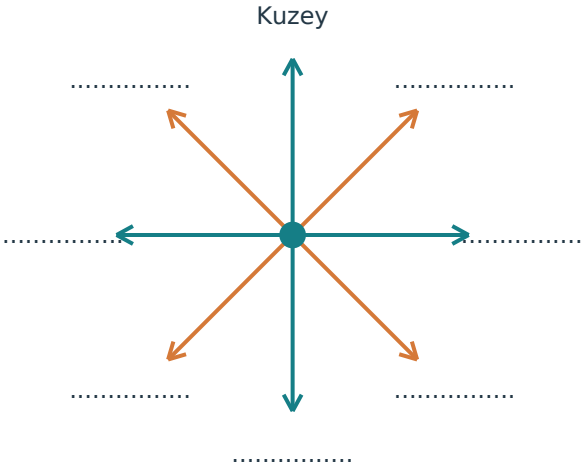

Örnek: Kuzey ile doğu arasındaki yön kuzeydoğudur.

2. Verilen yönün karşısındaki yönü yaz.

Yön	Karşısındaki yön	Yön	Karşısındaki yön
Batı	Doğu (örnek)	Kuzeydoğu	
Kuzey		Güneydoğu	
Güney		Kuzeybatı	

3. Yönünü düşün, boşlukları tamamla.

1. Yüzüm kuzeye dönükken sağ kolum ..... yönünü gösterir.

2. Yüzüm batıya dönükken sol kolum ..... yönünü gösterir.

3. Sağ kolum doğuyu gösteriyorsa arkam ..... yönüdür.

4. Kuzeydoğuya dönükken tam arkamda ..... yönü vardır.

Bilgi notu: Yön belirtirken hangi yere veya kişiye göre konuştuğumuza dikkat ederiz.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Doğada yön buluyorum

Gözlem yapalım; ipuçlarının güvenilirliğini sorgulayalım.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Doğruysa D, yanlışsa Y yaz.

☐ 1. Türkiye’den görülen Kutup Yıldızı kuzey yönünü bulmaya yardım eder.

☐ 2. Pusulayı büyük metal eşyalara dayayarak kullanmalıyız.

☐ 3. Güneş’in doğduğu ve battığı taraflar yaklaşık yön bilgisi verir.

☐ 4. Her ağacın yosunlu tarafı kesinlikle kuzeydir.

☐ 5. Karınca yuvasına bakmak tek başına güvenilir bir yöntemdir.

☐ 6. Pusulada kuzeyi bulunca diğer yönleri de belirleyebiliriz.

2. Yanlış bilgiyi düzelt.

1. “Yosun gördüm; başka hiçbir şeye bakmadan yönümü bulurum.” diyen birine ne söylersin?

2. Pusulanın olmadığı açık bir gecede hangi gök cisminden yararlanabilirsin?

3. Gölge gözlemini sıraya koy. Kutulara 1, 2, 3 yaz.

☐ 1. Bir süre sonra gölgenin yeni ucunu ikinci taşla işaretleriz.

☐ 2. Düz zemine dik bir çubuk yerleştirip gölgesinin ucunu işaretleriz.

☐ 3. İki işareti birleştiririz; ilk işaretten ikinciye doğru yaklaşık doğuyu buluruz.

Bilgi notu: Doğadaki işaretler yanıltabilir. Yosun ve karınca yuvası tek başına kesin yön göstermez.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Mahallemde yönler

Krokinin üst tarafı kuzeyi gösteriyor. Yerlerin merkezlerini esas al.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Krokiyi incele, yön adlarıyla tamamla.

K ↑

Müze	**Park**	**Hastane**
Kütüphane	**Meydan**	**Okul**
Ev	**Fırın**	**Spor salonu**

1. Okul, meydanın ..... yönündedir.

2. Müze, meydanın ..... yönündedir.

3. Spor salonu, meydanın ..... yönündedir.

4. Kütüphane, okulun ..... yönündedir.

5. Ev, müzenin ..... yönündedir.

6. Hastane, evin ..... yönündedir.

2. Yolu tarif et.

Evden çıkıp önce fırına, sonra meydana, oradan da okula giden biri sırasıyla hangi yönlerde ilerler?

Bilgi notu: Krokilerde yön oku, bulunduğumuz yeri ve gideceğimiz yönü anlamamıza yardımcı olur.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Kroki ve harita

Benzerlikleri bulalım, farkları açıklayalım, kendi krokimizi çizelim.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Özellikleri sınıflandır: K (kroki), H (harita), İ (ikisi).

Özellik	K / H / İ
Kuş bakışı görünüşten yararlanılır.	
Belirli bir ölçeğe göre küçültülür.	
Kabataslak çizilir; kesin ölçü aranmaz.	
Yerleri göstermek için semboller kullanılabilir.	
Bir adresi tarif etmek için basitçe çizilebilir.	

2. Verilen bilgilere uygun bir kroki çiz.

Ortaya okul koy. Okulun kuzeyine park, doğusuna hastane, güneybatısına ev çiz. Ev ile okul arasına bir yol ekle. Yapıları adlandır ve kuzey okunu göster.

3. Kontrol listem

☐ Kuş bakışı çizdim. ☐ Yön oku ekledim. ☐ Yapıları adlandırdım.

Bilgi notu: Haritadaki sembollerin ne anlama geldiğini gösteren açıklama bölümüne lejant denir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Çevremi inceliyorum

Doğal ve beşerî unsurları ayırt edelim.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Görselden üçer örnek bulup yaz.

Doğal unsurlar	Beşerî unsurlar
1.	1.
2.	2.
3.	3.

2. Sözcükleri uygun kutuya yerleştir.

tünel • mağara • şelale • baraj • orman • fabrika • göl • köprü

Doğal unsurlar	Beşerî unsurlar

3. Bir köprü insanlara nasıl yarar sağlar? Yapılırken doğayı korumak için neye dikkat edilmelidir?

Bilgi notu: Bir unsurun doğal mı beşerî mi olduğunu anlamak için nasıl oluştuğunu düşün.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Yeryüzü şekillerini tanıyorum

Tanımları eşleştir, harita renklerini yorumla.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Tanımların başına uygun harfi yaz.

A: Dağ **B:** Ova **C:** Plato **D:** Vadi **E:** Göl **F:** Akarsu

☐ 1. Çevresine göre yüksek ve eğimli yeryüzü şeklidir.

☐ 2. Çevresine göre düz veya az eğimli geniş alandır.

☐ 3. Akarsularla yarılmış, çevresine göre yüksekte kalan düzlüklerdir.

☐ 4. İki yamaç arasında uzanan uzun çukurluktur.

☐ 5. Karalar üzerindeki çukurlarda biriken su kütlesidir.

☐ 6. Bir yatak boyunca akan sudur.

2. İpuçlarından yer şeklini bul, nedenini yaz.

Gözlem / ipucu	Yer şekli ve gerekçem
Akarsu, iki dik yamaç arasındaki uzun çukurlukta akıyor.	
Çevresinden yüksek bir düzlük, akarsularla derin biçimde yarılmış.	
Geniş ve az eğimli arazide tarlalar uzanıyor. Çevresinde yüksek yamaçlar var.	

3. Fiziki haritadaki renkler ne anlatıyor?

Alçak	Biraz yüksek	Yüksek	Daha yüksek

“Haritada yeşil görünen her yer ormandır.” sözü doğru mudur? Neden?

Bilgi notu: Fiziki haritalarda yeşilden kahverengiye giden renkler genellikle yükselti basamaklarını gösterir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Hava durumunu yorumluyorum

Tablodaki veriler etkinlik için hazırlanmıştır; gerçek hava tahmini değildir.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Görsellerin anlattığı hava durumlarını yaz.

2. Bir haftalık gözlem tablosunu incele.

Gün	Sıcaklık (°C)	Hava durumu
Pazartesi	14	Güneşli
Salı	12	Bulutlu
Çarşamba	9	Yağmurlu
Perşembe	8	Yağmurlu
Cuma	11	Parçalı bulutlu
Cumartesi	15	Güneşli
Pazar	13	Rüzgârlı

1. En sıcak gün hangisidir? En soğuk günden kaç derece sıcaktır?

2. Yağış görülen günler hangileridir?

3. Açık hava gezisi için hangi günü seçersin? Tabloya göre gerekçeni yaz.

4. Çarşamba günü okula giderken nasıl hazırlanırsın?

Bilgi notu: Hava durumu kısa sürede değişebilir. Sıcaklık termometreyle ölçülür.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Yaşadığım yeri tanıyorum

Metinden kanıt bulalım ve kendi çevremizle bağlantı kuralım.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Gezi notunu oku, soruları cevapla.

Deniz, ailesiyle bir kıyı kasabasına gitti. Kasabanın gerisinde yüksek dağlar, denize yakın bölümünde geniş bir ova vardı. Ovada sebze yetiştiriliyor, limanda balıkçı tekneleri bekliyordu. Merkezde okul, hastane ve pazar bulunuyordu. Dağ köylerine giden yollar ise dar ve virajlıydı.

1. Metinde geçen iki doğal ve iki beşerî unsuru yaz.

2. Kasabada yapılan iki ekonomik faaliyeti yaz.

3. Dağ köylerine ulaşımı zorlaştıran özellik nedir?

4. Sence merkez neden daha kalabalık olabilir? Metinden iki kanıt göster.

2. Kendi çevremi araştırıyorum.

Araştırılacak bilgi	Cevabım
Yaşadığım il ve ilçe	
Yakınımdaki bir doğal unsur	
Yakınımdaki bir beşerî unsur	
Çevremde yaygın bir iş / meslek	

Bilgi notu: İnsanların yerleşmesini su kaynakları, yer şekilleri, iş, ulaşım ve hizmetler birlikte etkiler.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Doğal afetleri ayırt ediyorum

Olayı tanı, riski fark et ve güvenli davranışı düşün.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Tanımları verilen afet adlarıyla tamamla.

deprem • sel • heyelan • çığ • tsunami • kuraklık

1. Yer kabuğundaki hareketlerin oluşturduğu sarsıntı: .....

2. Suların taşarak çevresindeki alanları kaplaması: .....

3. Toprak ve kaya kütlelerinin yamaçtan kayması: .....

4. Kar kütlesinin eğimli yamaçtan hızla aşağı hareket etmesi: .....

5. Deniz tabanındaki deprem gibi olaylarla oluşabilen büyük dalgalar: .....

6. Yağışların uzun süre yetersiz kalması: .....

2. Olayları oku. Afet riskini ve doğru davranışı yaz.

A. Günlerce yağmur yağdı. Dere yükseldi. Arkadaşın suyla kaplı yoldan geçmeyi öneriyor.

Risk: .....

Davranış: .....

B. Kıyıdasın. Uzun ve güçlü bir deprem oldu. Sarsıntı sona erdi; tsunami uyarısı yapıldı.

Risk: .....

Davranış: .....

Bilgi notu: Afet riskini azaltmak için tehlikeli yerlerden uzak durur, yetişkinlerin ve yetkililerin uyarılarına uyarız.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Afetlere hazırlanıyorum

Öncesinde, sırasında ve sonrasında doğru kararlar verelim.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Depremle ilgili davranışın zamanını işaretle.

Davranış	Önce	Sıra	Sonra
Dolapları yetişkinlerin duvara sabitlemesi.			
Sarsıntı sürerken çök-kapan-tutun yapmak.			
Aileyle toplanma alanını önceden öğrenmek.			
Sarsıntı bittikten sonra güvenle toplanma alanına gitmek.			
Sarsıntı sürerken pencere ve devrilebilecek eşyalardan uzak durmak.			
Yetkililer izin vermeden hasarlı binaya girmemek.			

2. Acil durum çantasına uygun olanları işaretle.

- ☐ İçme suyu
- ☐ El feneri ve pil
- ☐ Oyun konsolu
- ☐ Düdük
- ☐ İlk yardım malzemesi
- ☐ Bozulmayan yiyecek
- ☐ Televizyon kumandası
- ☐ Gerekli ilaçlar

3. Yanlış davranışı güvenli hâle getir.

“Sınıfta deprem başlayınca kapıya koşarım.” diyen bir öğrenciye hangi davranışı önerirsin?

Bilgi notu: Sarsıntı sırasında merdivene ve asansöre yönelmeyiz. Baş ve boynumuzu koruyup çök-kapan-tutun yaparız.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Yönler ve çevremiz

Her soruda tek doğru seçenek vardır. Doğru seçeneği işaretle.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

1. Park okulun batısında, müze parkın kuzeyindedir. Okuldan müzeye en kısa doğrultu hangisidir?

A) Kuzeybatı

B) Güneybatı

C) Kuzeydoğu

D) Güneydoğu

2. Batıya bakan Ece önce sağa, sonra tekrar sağa dönüyor. Son durumda sol kolu hangi yönü gösterir?

A) Güney

B) Doğu

C) Batı

D) Kuzey

3. Ece yön oku ve yapı adları olan ölçeksiz bir kroki çizdi. Bu krokiden hangi tür bilgi kesin öğrenilemez?

A) Parkın okula göre yönü

B) Eczanenin yola göre konumu

C) Okul ile evin metre olarak uzaklığı

D) Marketin eve göre konumu

4. Bir vadide tünel açıldı, akarsu üzerine köprü yapıldı. Doğal unsurlar hangi ikilidir?

A) Tünel ve köprü

B) Vadi ve akarsu

C) Vadi ve köprü

D) Tünel ve akarsu

5. Lejantta yeşil 0-200 m, sarı 500-1000 m. K yeşil, L sarı alandadır. Hangisi kesindir?

A) L, K'den daha yüksektir.

B) K'de daha çok orman vardır.

C) L'de daha çok insan yaşar.

D) K, L'den daha çok yağış alır.

6. Aynı saatte ölçüm: pzt 8 °C, salı 12 °C, çarşamba 9 °C. Hangi yorum doğrudur?

A) Sıcaklık her gün artmıştır.

B) İlk ve son gün farkı 3 °C.

C) En büyük değişim son iki gündedir.

D) Artış 4 °C, ardından düşüş 3 °C.

7. Sabah sis nedeniyle uçuşlar ertelendi. Öğlen sis dağıldı ve uçuşlar başladı. Hangisi desteklenir?

A) Sis yalnız havaalanında oluşur.

B) Sis bütün gün sürmüştür.

C) Hava olayları ulaşımı etkiler.

D) Uçuşlar yalnız yağmurda ertelenir.

8. Gece Kutup Yıldızı'na bakan Deniz sağa dönüp yürüyor, sonra sola dönüyor. Son yönü nedir?

A) Güney

B) Kuzey

C) Doğu

D) Batı

9. I. Dolap sabitlemek II. Çök-kapan-tutun III. Hasarlı binadan uzak durmak. Zaman sırası hangisidir?

A) Önce - sırasında - sonra

B) Sırasında - önce - sonra

C) Sonra - sırasında - önce

D) Önce - sonra - sırasında

10. Lejantta üçgen dağ, mavi çizgi akarsu, siyah çizgi yoldur. Hangisi beşerî unsuru gösterir?

A) Üçgen

B) Mavi çizgi

C) Üçgen ve mavi çizgi

D) Siyah çizgi

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Düşün ve çöz - 1

Her soruda tek doğru seçenek vardır. Doğru seçeneği işaretle.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

11. Ev okulun güneyinde, müze okulun batısındadır. Müze eve göre hangi yöndedir?

A) Güneybatı
B) Kuzeybatı
C) Kuzeydoğu
D) Güneydoğu

12. Kuzeye yürüyen Ali sağa dönüp ilerliyor. Sonra sola dönüyor. Son yönü nedir?

A) Kuzey
B) Güney
C) Doğu
D) Batı

13. Krokide kuzey oku sağa bakıyor. Sayfanın üst tarafında hangi yön vardır?

A) Doğu
B) Güney
C) Kuzey
D) Batı

14. Ölçeksiz bir krokiyle hangisi kesin olarak belirlenemez?

A) Okulun parkın doğusunda oluşu
B) Bir sokağın adı
C) İki yapı arası metre
D) Hastanenin yeri

15. Bir taşın doğu yüzü de yosun tutmuş. “Yosun hep kuzeydedir.” diyen Efe ne yapmalıdır?

A) Doğu yüzünü kuzey kabul etmeli.
B) Yönü başka bir yöntemle kontrol etmeli.
C) Yosunu pusuladan güvenilir saymalı.
D) Aynı taşa bakarak kesin karar vermeli.

16. Bir nehrin iki yakasını köprü bağladı. Yolculuk süresi kısaldı. Hangisi bu bilgiyle açıklanamaz?

A) Bölgenin yağışının artması
B) Ulaşımın kolaylaşması
C) Çevreye beşerî unsur eklenmesi
D) İnsanların çevreyi değiştirmesi

17. Pzt 10 °C, salı 7 °C, çarşamba 12 °C. Hangi ifade doğrudur?

A) En sıcak gün pazartesidir.
B) Salı pazartesiden sıcaktır.
C) Üç günün sıcaklığı aynıdır.
D) Çarşamba salıdan 5 °C sıcaktır.

18. Gezi için yağışsız, en az 15 °C bir gün aranıyor. Hangisi iki koşulu da sağlar?

A) 18 °C, yağmurlu
B) 12 °C, güneşli
C) 16 °C, parçalı bulutlu
D) 14 °C, bulutlu

19. K: İki yamaç arası uzun çukurluk. L: Akarsularla yarılmış yüksek düzlük. Doğru eşleştirme nedir?

A) K ova, L vadi
B) K vadi, L plato
C) K plato, L ova
D) K dağ, L vadi

20. İki kasabanın iklimi ve yer şekilleri benzer. İş ve hastane olan A daha kalabalık. Hangisi desteklenir?

A) Beşerî koşullar yerleşmeyi etkiler.
B) Nüfusu yalnız iklim belirler.
C) Düz yerler her zaman daha kalabalıktır.
D) Doğal koşulların hiçbir etkisi yoktur.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Düşün ve çöz - 2

Her soruda tek doğru seçenek vardır. Doğru seçeneği işaretle.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

21. Okulun kuzeyinde park, parkın doğusunda müze var. Müze okula göre nerededir?

A) Güneydoğuda
B) Kuzeybatıda
C) Kuzeydoğuda
D) Güneybatıda

22. Ece doğuya 2, kuzeye 3, batıya 2 sokak ilerliyor. Başlangıca göre nerededir?

A) Güneyde
B) Kuzeyde
C) Doğuda
D) Batıda

23. Bir krokinin yön oku silinmiş. Üst tarafı için en doğru ifade hangisidir?

A) Yönü ek bilgiyle belirlemeliyiz.
B) Kesinlikle kuzeydir.
C) Kesinlikle batıdır.
D) Her zaman güneydir.

24. Sarı renkli bir ova görülüyor. “Ovalar hep yeşildir.” diyen öğrenci neyi karıştırmış?

A) Yön ile pusulayı
B) Sembol ile lejantı
C) Sıcaklık ile termometreyi
D) Yükselti ile yer şekli türünü

25. Bir gezi notunda şelale, orman, baraj ve yol anlatılmıştır. Doğru sınıflandırma hangisidir?

A) Üç doğal, bir beşerî unsur
B) Bir doğal, üç beşerî unsur
C) İki doğal, iki beşerî unsur
D) Dört doğal unsur

26. Üç gün sırasıyla güneşli, yağmurlu ve karlı. Hangisine ulaşılamaz?

A) Yağmur görülen gün olduğuna
B) Yılın tamamının iklimine
C) Havanın değiştiğine
D) Kar yağışı görüldüğüne

27. Pzt 5 °C, salı 8 °C, çarşamba 6 °C, perşembe 10 °C. En büyük artış ne zaman?

A) Çarşambadan perşembeye
B) Pazartesiden salıya
C) Salıdan çarşambaya
D) Her gün aynı artış var

28. Yağıştan sonra dik yamaçtaki toprak kaymış, kar birikimi görülmemiştir. Hangi açıklama uygundur?

A) Olay çığdır; yağmur yağmıştır.
B) Olay seldir; eğimli alan vardır.
C) Olay kuraklıktır; zemin değişmiştir.
D) Olay heyelandır; toprak kaymıştır.

29. Bir ev dere yatağında, diğeri taşkın alanı dışındadır. Aynı yağışta ilk ev su altında kaldı. Neden?

A) Yağış iki yerde farklı mevsimdedir.
B) İkinci ev hiçbir afetten etkilenmez.
C) Yer seçimi zarar riskini artırmıştır.
D) Yağışın süresi tek belirleyicidir.

30. Çanta hazır ama kilitli depoda; anahtar evde olmayan kişide. Hazırlığın eksik yanı nedir?

A) Malzemeler bir çantada duruyor.
B) Malzemelere kolay erişilemiyor.
C) Çantanın yeri önceden belirlenmiş.
D) Çanta afet olmadan hazırlanmış.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Düşün ve çöz - 3

Her soruda tek doğru seçenek vardır. Doğru seçeneği işaretle.

Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

31. Aile çanta hazırladı, dolapları sabitledi. Ayrı yerlerdeyken deprem olursa nerede buluşacakları belirsiz. Eksik nedir?

A) Eşya sabitleme çalışması

B) Temel malzeme hazırlığı

C) Çantanın içeriğini belirleme

D) Ortak buluşma planı

32. Sınıfta sarsıntı başladı. En uygun davranış hangisidir?

A) Merdivene koşmak

B) Pencereden atlamak

C) Baş-boynu koruyup çök-kapan-tutun

D) Asansöre binmek

33. Sarsıntı bitti; bina hasarlı. Unutulan çanta için ne yapılmalı?

A) Hemen tek başına girilmeli.

B) Yetkili izni olmadan girilmemeli.

C) Arkadaş içeri gönderilmeli.

D) Balkondan tırmanılmalı.

34. Uzun ve güçlü kıyı depremi sonrası tsunami uyarısı var. Ne yapılmalı?

A) Yüksek ve iç kesimlere gidilmeli.

B) Dalgaları izlemek için beklenmeli.

C) Kıyıda fotoğraf çekilmeli.

D) Denize doğru yürünmeli.

35. K: Kar biriken dik yamaç. L: Taşan dere kıyısı. Öncelikli riskler hangi sıradadır?

A) Heyelan - kuraklık

B) Sel - çığ

C) Kuraklık - heyelan

D) Çığ - sel

36. Aynı şiddette yağmur, iki köyden yalnız dere yatağındakinde büyük zarara yol açtı. Hangi sonuç uygundur?

A) Her yağmur aynı zararı verir.

B) Yağmurun etkisi önlemlerle azaltılamaz.

C) Yerleşim yeri zararın boyutunu etkiler.

D) Diğer köy bütün afetlerden korunur.

37. Krokide kütüphane evin batısında, park evin kuzeyindedir. Park kütüphaneye göre?

A) Güneybatıdadır.

B) Kuzeydoğudadır.

C) Kuzeybatıdadır.

D) Güneydoğudadır.

38. Efe dağların yüksekliğini, Ece illerin sınırlarını araştırıyor. Sırasıyla hangi haritalar uygundur?

A) Fiziki - siyasi

B) Siyasi - fiziki

C) Fiziki - hava durumu

D) Hava durumu - siyasi

39. Bir yerleşim düz, suya yakın ve ulaşımı kolaydır. Hangisi çıkarılabilir?

A) Kesinlikle hiç afet yaşanmaz.

B) Mutlaka ülkenin en büyüğüdür.

C) Bütün insanlar aynı işi yapar.

D) Yerleşme için elverişli olabilir.

40. Yeni yol için iki plan var. I: Ormanı kesip kısaltmak. II: Biraz uzatıp ağaçları korumak. II'nin yararı nedir?

A) En kısa yolu oluşturmak

B) Yapıyı doğal unsura dönüştürmek

C) Ulaşırken doğal alanı korumak

D) Bütün afet risklerini ortadan kaldırmak

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026